

ทิพพวรรณ บุญส่งเจริญ 2551: การศึกษาวิเคราะห์ราชธรรมในวรรณกรรมที่สัมพันธ์กับ
กษัตริย์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วรรณคดีไทย) สาขาวรรณคดีไทย ภาควิชา
วรรณคดี ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ญาดา อารัมภีร์, อ.ด. 189 หน้า

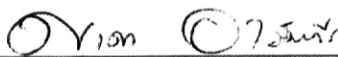
วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์ราชธรรมในวรรณกรรมที่สัมพันธ์กับกษัตริย์ทั้ง 5
ประเภท ได้แก่ วรรณกรรมคำสอนกษัตริย์โดยตรง วรรณกรรมขอพระเกียรติ วรรณกรรมศาสนา
วรรณกรรมตำรา และวรรณกรรมนิทานนิยาย เป็นจำนวน 23 เรื่อง

ผลการศึกษาดูรูปได้ว่าราชธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมที่สัมพันธ์กับกษัตริย์แสดงให้เห็น
เห็นว่าราชธรรมเกิดจากการผสมผสานหลักธรรมเข้ากับหลักการปกครองบ้านเมือง คำสอน
เกี่ยวกับราชธรรมสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประการ คือราชธรรมในด้านความรู้ ได้แก่ ประการ
แรก วิชาความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานสำหรับการปกครองและอุบายอันเป็นความรู้ที่
ขึ้นอยู่กับบริบทและสถานการณ์ ประการที่สอง ราชธรรมที่เป็นแนวทางการประพฤติหมายถึง
พระราชจริยวัตรต่างๆ อันจะส่งเสริมให้มีพระบุคลิกสง่างามซึ่งสะท้อนให้เห็นอุดมคติ ค่านิยม
และความคาดหวังที่จะให้ผู้ปกครองมีจริยวัตรที่เหมาะสม และประการสุดท้าย ราชธรรมที่เป็น
หลักธรรมที่ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการปกครองบ้านเมือง

เนื่องจากกษัตริย์ถือเป็นประมุขสูงสุดของรัฐ ผู้สอนย่อมมีอาจสั่งหรือสอนได้อย่างตรง
ไปมา วรรณกรรมเหล่านี้จึงเข้ามามีบทบาทในฐานะตำราที่กษัตริย์ใช้ศึกษาศาสตร์และศิลป์ใน
การปกครองบ้านเมือง กลวิธีในการสอนมีทั้งการยกนิทานหรือเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นมาเป็นแนว
เทียบให้เข้าใจหลักธรรม

ในการศึกษาวิเคราะห์ในครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าวรรณกรรมที่สัมพันธ์กับกษัตริย์ย่อมเกี่ยวข้องกับ
สัมพันธ์กับสถานการณ์บ้านเมืองและสถาบันการเมืองการปกครอง อีกทั้งราชธรรมใน
วรรณกรรมเหล่านี้ใช้เป็นบรรทัดฐานในการประพฤติปฏิบัติพระองค์ของกษัตริย์ด้วย

ทิพพวรรณ บุญส่งเจริญ
ลายมือชื่อนี้ลิต

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

2 / มิ.ย. / 2551

Tippawan Boonsongcharoen 2008: An Analytical Study of Royal Ethics in Literary Works Related to Kings. Master of Arts (Thai Literature), Major Field: Thai Literature, Department of Literature. Thesis Advisor: Assistant Professor Yada Arampee, Ph.D. 189 pages.

This thesis aims at making an analytical study of royal ethics in literary works related to the monarch. These works can be classified into five categories: the ones intended to provide direct instructions for the monarch, eulogies, religious literary works, textbooks and tales. The total number of the works under study is 23.

The study reveals that, as found in the above mentioned literary works, royal ethics are formed by the Buddhist and Hindu morals and administrative principles in combination. The ethics can be divided into 3 types. The first one lies in a variety of knowledge areas fundamental for administration, depending on diverse contextual situations. Another one is an etiquette for charismatic conducts proper for an expected ideal ruler. The other is the guidance for living a royal life and for good governance.

It is considered impertinent to teach a supreme ruler of the state directly; such literary works, therefore, play an important role as textbooks on ruling art and science. The lessons are given through allegories. Tales and past events are narrated so as to make the king conceive the concealed morals.

The researcher finds that literature which is related to the monarch is also related to contemporary social and political situations. The ethics as found in the literature under study serve as norms for the monarch's conduct.

Tippawan Boonsongcharoen Yada Arampee 2 / 06 / 2008
Student's signature Thesis Advisor's signature